

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 14033139000060415
تاریخ تنظیم : 1403/01/18

شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری
دادنامه

شماره پرونده ها :

140231920000730338 , 140231920000730338 , 140231920000730338 , 140231920000730338 , 140231920000730338

شماره بایگانی شعبه :

0201435 , 0201628 , 0201438 , 0201437 , 0201436

مرجع رسیدگی : شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

تجدیدنظرخواه : نهاد ریاست جمهوری - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات نظام روانشناسی و مشاوره

تجدیدنظرخوانده : آقای محمد حاتمی

موضوع خواسته : اعتراض به دادنامه شماره 140231390002282333 مورخ 1402/9/4 صادره از شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری

گردشکار : سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و آقای محمد حاتمی با وکالت خانم ناهید سپهرنیا شکایتی را به طرفیت نهاد ریاست جمهوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هیأت‌های مرکزی نظارت و اجرایی موضوع آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و به خواسته ابطال انتخابات مورخ 1402/5/27 شورای مرکزی و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران و صدور دستور موقت مبنی بر توقف اعلام نتایج این انتخابات در دیوان عدالت اداری مطرح کرده و برگزاری این انتخابات را به دلیل اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص لغو موادی از آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران که مبنای برگزاری انتخابات مذکور قرار گرفته، غیرقانونی اعلام کرده‌اند. موضوع جهت رسیدگی به شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری ارجاع شده و پس از بررسی پرونده و تبادل لوایح، در تاریخ 1402/6/19 جلسه‌ای برای اخذ توضیحات شاکی و دفاعیات مشتکی‌عنه با حضور شاکی و نمایندگان طرفهای شکایت در شعبه 45 بدوی دیوان برگزار گردیده و متعاقباً مدیرکل دفتر حقوقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به موجب لایحه شماره 7/ 52374/109137 مورخ 1402/6/21 و معاون امور حقوقی دولت به موجب لایحه شماره 52374/109137 مورخ 1402/6/21 اعلام کرده‌اند که مفاد آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران پس از اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، اصلاح شده و در زمان برگزاری انتخابات شورای مرکزی نظام روانشناسی و مشاوره معتبر و لازم‌الاجرا بوده است. در نهایت، شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری پس از رد تقاضای صدور دستور موقت، به موجب دادنامه شماره 140231390002282333 مورخ 1402/9/4 در رابطه با موضوع شکایت اتخاذ تصمیم نموده و به ابطال برگزاری انتخابات مورخ 1402/5/27 شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و ابطال حکم انتصاب آقای علی فتحی آشتیانی به عنوان رئیس این سازمان که توسط رئیس جمهوری اسلامی ایران صادر شده، رأی صادر کرده و همچنین رأی به ابطال دادخواست سازمان نظام روانشناسی و مشاوره به دلیل استرداد دادخواست توسط این سازمان، صادر می‌کند. پس از صدور رأی مذکور، نهاد ریاست جمهوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هیأت نظارت مرکزی موضوع آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران به موجب دادخواستهای جداگانه‌ای درخواست

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 14033139000060415
تاریخ تنظیم : 1403/01/18

شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

دادنامه

تجدیدنظرخواهی نسبت به رأی فوق را مطرح کرده و این رأی را به دلیل عدم توجه به طی نشدن تشریفات مقرر در تبصره 4 ماده 16 قانون دیوان عدالت اداری، اتخاذ تصمیم درخصوص موارد خارج از خواسته و عدم توجه به اصلاح آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران توسط دولت پس از اعلام نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، واجد ایراد اعلام نموده‌اند که موضوع جهت رسیدگی به این شعبه ارجاع گردیده است و اینک جلسه رسیدگی در وقت فوق العاده تشکیل و اعضای این شعبه با استعانت از خداوند متعال درخصوص درخواستهای تجدیدنظرخواهی نسبت به رأی معترض‌عنه، به شرح زیر به صدور رأی مبادرت می‌کنند :

«رأی شعبه»

در رابطه با درخواستهای تجدیدنظرخواهی نسبت به دادنامه شماره 140231390002282333 مورخ 1402/9/4 صادره از شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری، در جنبه شکلی ایراد مطروحه توسط تجدیدنظرخواهان وارد نیست. زیرا حکم مقرر در تبصره 4 ماده 16 قانون دیوان عدالت اداری (الحاقی 1402/2/10) مبنی بر لزوم مراجعه اولیه اشخاص ذینفع به دستگاههای اجرایی موضوع بندهای 1 و 3 ماده 10 قانون دیوان و امکان طرح شکایت آنها در دیوان عدالت اداری پس از انقضای مهلت مقرر در تبصره مزبور، ناظر به مواردی است که اشخاص ذینفع تقاضای انجام امر اداری یا خودداری از انجام آن را دارند و این تقاضا با توجه به قراین مختلف و از جمله عدم ذکر دعوای موضوع بند 2 ماده 10 قانون دیوان عدالت اداری در تبصره 4 ماده 16 قانون یادشده، ناظر به دعوای الزام دستگاههای اجرایی به انجام یا عدم انجام امری بوده و منصرف از دعوای مربوط به ابطال تصمیمات دستگاههای اجرایی است و لذا شاکی الزامی به طی سازوکار مقرر در تبصره 4 ماده 16 قانون یادشده نداشته است. اما در ماهیت موضوع، اولاً با وجود اینکه هیأت وزیران براساس اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری، به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه پردازد و در اجرای صلاحیت مزبور به تصویب «آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران» مصوب 1401/12/14 مبادرت نموده است، ولی براساس قسمت ذیل اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی مقرر شده است که تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیابد، با ذکر دلیل برای تجدیدنظر به هیأت وزیران بفرستد و در راستای اجرای مفاد قسمت مزبور از اصل یادشده، قانونگذار به تصویب «قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در رابطه با مسئولیتهای رئیس مجلس شورای اسلامی» مصوب 1368/10/26 با اصلاحات و الحاقات بعدی مبادرت کرده و سازوکار نظارت رئیس مجلس شورای اسلامی بر تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی را مشخص نموده است. بر همین اساس، در اجرای مفاد قسمت اخیر اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی و احکام مقرر در قانون مزبور، آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب 1401/12/14 (موضوع تصویب‌نامه شماره 238654/ت/60933 هـ مورخ 1401/12/23 هیأت وزیران) به اطلاع رئیس مجلس رسیده و پس از بررسی آن در هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین، نظر رئیس مجلس درخصوص آیین‌نامه مزبور در قالب نظریه شماره 23820/هـ ب مورخ 1402/4/12 به رئیس جمهور ابلاغ گردیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی براساس این نظریه اعلام کرده است که با توجه به اینکه ماده 15 قانون تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب سال 1382 مقرر می‌دارد که مسئول برگزاری اولین دوره انتخابات شورای مرکزی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است و مطابق بند 2 ماده 3 و بند 5 ماده 12 قانون مزبور تهیه دستورالعملهای اجرایی لازم در چهارچوب مقرر در این قانون برعهده سازمان نظام روانشناسی و

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 14033139000060415

تاریخ تنظیم : 1403/01/18

شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

دادنامه

مشاوره و تصویب آن در صلاحیت شورای مرکزی سازمان مزبور قرار گرفته است، لذا ماده 15 آیین‌نامه که مقرر می‌دارد: «انتخابات دوره پنجم موضوع این آیین‌نامه و بعد از آن براساس مقررات این آیین‌نامه برگزار می‌شود» و تبصره 3 ماده 3 آیین‌نامه که اجرای انتخابات از طریق سازوکارهای مذکور در این آیین‌نامه را برعهده وزیر علوم، تحقیقات و فناوری قرار داده، از حیث اخلاص در وظایف و اختیارات سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و تغییر مرجع تصویب راهکارها و تغییر مراجع برگزاری انتخابات، مغایر با قانون است و مبنیاً بر ایرادات مذکور، دیگر مواد آیین‌نامه نیز از حیث تدوین و تصویب راهکارهای مربوط به انتخابات که می‌تواند در تعارض با دستورالعملهای اجرایی مدون و مصوب سازمان نظام روانشناسی و مشاوره و شورای مرکزی این سازمان باشد، از حیث تغییر مرجع تهیه و تصویب مغایر با قانون است. این نظریه رئیس مجلس مستند به ماده واحده و تبصره 4 الحاقی به ماده واحده قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی صادر شده و براساس ماده واحده فوق مقرر گردیده است: «تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم و نیز مصوبات موضوع اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد. در صورتی که رئیس مجلس آن را خلاف قانون تشخیص بدهد نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. چنانچه این قبیل مصوبات بعضاً یا کلاً خلاف قانون تشخیص داده شوند حسب مورد هیأت وزیران و یا کمیسیون مربوطه مکلف است ظرف یک هفته پس از اعلام نظر رئیس مجلس نسبت به اصلاح مصوبه اقدام و سپس دستور فوری توقف اجرا را صادر نماید» و بر مبنای تبصره 4 الحاقی به این ماده واحده: «چنانچه تمام یا قسمتی از مصوبه، مورد ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی قرار گیرد و پس از اعلام ایراد به هیأت وزیران، ظرف مدت مقرر در قانون نسبت به اصلاح یا لغو آن اقدام نشود، پس از پایان مدت مذکور حسب مورد تمام یا قسمتی از مصوبه مورد ایراد، ملغی الاثر خواهد بود.» بنابراین بر مبنای موازین قانونی یادشده، پس از صدور نظریه شماره 23850/هـ ب مورخ 1402/4/12 رئیس مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران موظف بوده است که ظرف یک هفته (یعنی تا تاریخ 1402/4/19) نسبت به رفع ایرادات رئیس مجلس در خصوص تبصره 3 ماده 3 و ماده 15 آیین‌نامه اقدام نماید و بدیهی است که در صورتی که هیأت وزیران ظرف مدت مقرر در قانون یعنی یک هفته نسبت به اصلاح یا لغو مقررات مورد ایراد اقدام نکند، پس از پایان مدت مذکور مقررات مورد ایراد ملغی الاثر خواهد بود. پس از صدور نظریه مورخ 1402/4/12 رئیس مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران به موجب تصویب‌نامه شماره 65877/ت 61525 هـ مورخ 1402/4/18 اصلاحاتی را در آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران اعمال می‌کند که این اصلاحات شامل بند 3 ماده 4، تبصره 2 ماده 3، تبصره 2 ماده 5، تبصره‌های 1 تا 3 ماده 6 و تبصره ماده 9 آیین‌نامه مذکور است و در نتیجه هیأت وزیران عملاً به ایرادات رئیس مجلس در خصوص تبصره 3 ماده 3 و ماده 15 آیین‌نامه مزبور ترتیب اثر نمی‌دهد و بر همین اساس و با توجه به حکم مقرر در تبصره 4 الحاقی به ماده واحده قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی، با عدم اقدام دولت به اصلاح یا لغو تبصره 3 ماده 3 و ماده 15 آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در مهلت مقرر قانونی، مقررات مزبور مستنداً به حکم مقرر در تبصره 4 قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ملغی الاثر شده و در تاریخ 1402/5/27 که تاریخ برگزاری پنجمین دوره انتخابات سازمان نظام روانشناسی و مشاوره است، مقررات مذکور حیات حقوقی نداشته و نمی‌توانسته است که منشأ اثر و قابل اجرا باشد و این در حالی است که مدیرکل دفتر حقوقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به موجب لایحه شماره 7/75/150032 مورخ 1402/6/21 و معاون امور حقوقی دولت به موجب لایحه شماره 52374/109137 مورخ 1402/6/21 هر دو بر این موضوع تأکید نموده‌اند که انتخابات مورخ 1402/5/27 براساس مقررات آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب 1401/12/14 با اصلاحات بعدی برگزار شده است که همچنانکه اشاره شد با توجه به ملغی الاثر شدن تبصره 3 ماده 3 و ماده 15 آیین‌نامه مذکور در تاریخ 1402/4/19 (یعنی زمان پایان مهلت مقرر برای رفع ایرادات رئیس مجلس بر آیین‌نامه یادشده توسط دولت)، مجریان انتخابات فوق مجوزی نداشته‌اند که انتخابات مزبور را بر مبنای ماده 15 آیین‌نامه که مقرر می‌داشت: «انتخابات دوره پنجم موضوع این آیین‌نامه و بعد از آن براساس مقررات این آیین‌نامه برگزار می‌شود» و براساس مقررات آیین‌نامه نحوه برگزاری و

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 14033139000060415
تاریخ تنظیم : 1403/01/18

شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

دادنامه

نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران برگزار نمایند و در نتیجه برگزاری این انتخابات به دلیل ابتننا بر مقرراتی که در زمان برگزاری آن اعتبار حقوقی نداشته، باطل است و لذا ضمن رد تجدیدنظرخواهی نهاد ریاست جمهوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هیأت نظارت مرکزی موضوع آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران، آن قسمت از رأی تجدیدنظرخواسته که متضمن تأکید بر ملغی الاثر بودن آیین‌نامه نحوه برگزاری و نظارت بر انتخابات شورای مرکزی، شوراهای مناطق و هیأت بازرسان سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران مصوب 1401/12/14 با اصلاحات بعدی و ابطال پنجمین دوره انتخابات سازمان نظام روانشناسی و مشاوره است، مستند به قسمت اول حکم مقرر در ماده 71 قانون دیوان عدالت اداری با این قید تأیید می‌شود که برخلاف نظر شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری که نظریه مورخ 1402/6/6 رئیس مجلس شورای اسلامی را مبنای ملغی الاثر شدن تبصره 3 ماده 3 و ماده 15 آیین‌نامه یادشده اعلام کرده، از نظر این شعبه موازین فوق از آیین‌نامه مزبور براساس حکم ماده واحده و تبصره 4 الحاقی به قانون نحوه اجرای اصول هشتاد و پنجم و یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از تاریخ 1402/4/19 و قبل از برگزاری پنجمین دوره انتخابات سازمان نظام روانشناسی و مشاوره، ملغی الاثر و غیر قابل اجرا شده است. در رابطه با بخش دیگر رأی که متضمن ابطال حکم انتصاب آقای علی فتیحی آشتیانی به عنوان رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران است، با توجه به اینکه ابطال حکم انتصاب مشارالیه جزو خواسته شاکی نبوده، لذا اتخاذ تصمیم شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری درخصوص آن خارج از حدود خواسته شاکی بوده و لذا رأی صادره توسط شعبه مذکور در این قسمت مستند به ماده 71 قانون دیوان عدالت اداری نقض می‌گردد. در نهایت، درخصوص آن بخش از رأی معترض‌عنه که متضمن ابطال دادخواست شاکی ردیف اول یعنی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران است، با توجه به اینکه سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران به موجب لایحه ثبت شده به شماره 2799747 مورخ 1402/6/19 در شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری، دادخواست خود را به عنوان شاکی ردیف اول پرونده مسترد کرده است، لذا با توجه به حکم مقرر در ماده 45 قانون دیوان عدالت اداری که مقرر می‌دارد: «شاکی می‌تواند دادخواست خود را قبل از وصول پاسخ طرف شکایت مسترد کند و در این صورت، شعبه قرار ابطال دادخواست صادر می‌کند»، رأی شعبه 45 بدوی دیوان عدالت اداری در قسمت مربوط به ابطال دادخواست سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران نیز مستند به قسمت اول ماده 71 قانون دیوان عدالت اداری تأیید می‌گردد. این رأی قطعی است.

مستشار شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

رضا مسعودی فر

مستشار شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری

مهدی درببین

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 14033139000060415
تاریخ تنظیم : 1403/01/18

شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری
دادنامه

دیوان عدالت اداری

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری